

NAPLO

1936. július 3. szombat, július 4.

Alapította: FEHÉR DEZSŐ (1898-1935)

XXXIX. évtolyam, 152. szám.

Elfürészelték a cotroceni haláltribünt

A katasztrófa vádlottjainak mai tárgyalásán kiderült, hogy a büffés az ünnepség előtt több deszkát eltávolított a tribün vázából

Ismeretes, hogy a cotroceni tribün-katasztrófa vádlottjainak tárgyalása már négy nappal ezelőtt megkezdődött Bucurestiben. Az elhangzott vádlottokból már eddig is kiderült, hogy vétkes könnyelműséggel jártak el úgy a vállalkozók, mint az illetékes városi tisztviselők.

A ma délelőtti tárgyaláson azután döntő és hihetetlenül szenzációs fordulat következett be az ügyben.

A bíróság előtt Panait Ilescu, az egyik vádlott ugyanis előadta, hogy az összeomlás tulajdonképeni teelőssei nem a vállalkozók és a városi tisztviselők, mert a tribün, ha helyenként használt anyagból épült is ugyan, eléggé rendesen volt megkonstruálva. Az igazi bűnös a büffés, akinek a feje éppen az I. tribün alatt volt. Ez a büffés ugyanis nem talált elegendő helyet jégszekrényei, palackokkal tömött ládái és a felhalmozott élelmiszer számára, tehát hogy kellően elő tudjon készülni és jól leszedhesse a tejfellt, önként megnagyobbította a rendelkezésére bocsátott területet. Ezt érte el, hogy egy nappal az ünnepség előtt a tribün vázában néhány deszkáját elfürészelte és a deszkákat eltávolította. A katasztrófa azután ennek következtében állott elő.

Ez a vallomás rendkívüli szenzációt váltott ki. A bíróság elhatározta, hogy azonnal szakértő bizottságot küld ki és mennyiben ez megerősíti a vallomást, a tárgyalást felfüggesztik és a nyomozást teljesen újonnan folytatják le. Egyébként a többi tanúk vallomása ma is azt a tényt erősítette meg, hogy a tribün építésénél nem jártak el kellő gondossággal.

Megsemmisítette Chiappe v. rendőr-főnök mandátumát a francia kamara

Börtönbe! Akasztófára vele! — kiáltották a baloldali képviselők

Páris, július 3.

A kamara csütörtökről péntekre virradó éjszaka rendkívül viharos és izgalmas ülést tartott. Ezen a viharos ülésen megsemmisítették meg Chiappe volt rendőr-főnök kamarai mandátumát. Chiappe ellen a népfront indított vádat és a népfront célja az volt, hogy a kamarában lehetetlenné tegyék Chiappe számára a törvényhozás közismerten *jobboldali érzelmű rendőrfőnök*. Az a vádat emelték ellene, hogy a választások idején hamisítást követett el és a szavazatok összehámlásánál hozzájárult ahhoz, hogy szabálytalanságokat kövessenek el a választások megbizottjai.

A mandátumvizsgáló bizottság valamilyen adatot felülvizsgált, majd szavazásra került a sor, vajon érvényes-e megállapított szabálytalanságok következtében Chiappe mandátuma vagy sem? A vizsgálóbizottságban huszonöt tag foglalt helyet.

Ezek közül huszonöt a mandátum megsemmisítése mellett, három pedig ellene szavazott.

A mandátumvizsgáló bizottság ezután részletes jelentését a kamara elé terjesztette.

A kamara ülésén általános izgalom uralkodott. Chiappe beszédében azzal védekezett, hogy a baloldali népfront hajsztát indított ellene, ami azonban nem akadályozza meg őt abban, hogy folytassa tovább a munkát a baloldallal szemben. Chiappe beszédét több ízben megzavarták közkiáltásokkal. Ezután a kamara eljött a szavazásra tette fel a kérdést.

A kamara 232 szavazattal 193 ellenében megsemmisítette Páris volt rendőrfőnökének a kamarai mandátumát.

Amikor az elnök a szavazás eredményét kihirdette, a szélső baloldal

kórusban kiáltotta a következőket:

— *Börtönbe Chiappe-vel! Akasztófára való!*

Az elnöknek csak nagynehezen sikerült a rendet helyreállítania. Belpolitikai körökben nagy feltűnést keltett a francia kamara mandátum megsemmisítő határozata.

semmissítő határozata.

Az Interparlamentáris Unió budapesti ülése

Budapest, július 3.

Az Interparlamentáris Unió, amely 40 évvel ezelőtt tartotta első budapesti

ülését, most másodikban gyűlt össze a magyar fővárosban. A szónoki emelvény előtt a díszhelyen foglalt helyet Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. Az ülést Wiart elnök, volt belga miniszterelnök nyitotta meg és üdvözölte a megjelenteket. Utána átadta az elnökséget báró Láng Boldizsárnak, az Interparlamentáris Unió magyar csoportja vezérének. Nagy érdeklődést keltett Roustan francia delegált felszólalása, aki beszédében utalt arra, hogy a Népszövetség tevékenységében feltétlenül bizni kell, majd elismeréssel adózott a magyar népnek a parlamentáris formák iránti ragaszkodása fölött.

Agyonlőtte magát a Népszövetség előtt

a spanyol miniszterelnök beszéde közben

LUX ISTVÁN FOTORIPORTER

Genf, július 3.

Oriási riadalmat keltett az a két revolverlövés, amely a népszövetségi

közgyűlés tegnap délelőtti ülésén dördült el, mialatt Barcia spanyol külügy-miniszter megkezdte beszédét. A re-

volverdörrenés nyomán a közgyűlés tagjai, valamint a hallgatóság ijedten ugrottak fel helyeikről és azt hitték, hogy merénylet történt. Később, amikor a teremőrök pillanatnyilag helyreállították a rendet, kitűnt, hogy

Lux István csehszlovák állampolgár, fotóriporter, aki Van Zeeland belga miniszterelnök közelében ült, főbe-lőtte magát.

A fotóriporter nem halt meg, súlyos sérüléseivel nyomban a kórházba szállították. A megindított vizsgálat alkalmával még nem sikerült tisztázni, hogy Lux István tettét miért is követte el. Lux eszméletlen állapotban fekszik és így nem lehetett kihallgatni.

Pénzt kér a négus, hogy hadsereget szervezhessen

A népszövetségi közgyűlésnek két rendkívüli érdekességű eseménye volt tegnap délelőtt. Az egyik az, hogy Nasibu herceg az abesszin megbízott megjelent Avenolnál, akinek átnyújtotta a négus legújabb memorandumát.

Ez a memorandum két pontot tartalmaz csupán, de annál több bonyadalmat idézne elő, ha a Népszövetség azt a két pontot honorálná. A memorandum első pontja a következőképpen szól:

1. A Népszövetség az alapokmány 10-16-ik szakasza alapján ne ismerjen

el semmiféle terület-hódítást, amely idegen hadseregek bevonulása révén keletkezik.

2. A Népszövetség bocsásson Abesszinia uralkodójának rendelkezésére tízmillió fontot, hogy a négus visszaszerezhesse Abesszinia függetlenségét. A fenti összeget a négus hajlandó a Népszövetség ellenőrzése alá bocsátani.

Genfben az a vélemény, hogy az első pont figyelembevétele a Népszövetség közgyűlése által zavarokat idézne elő, míg a második pont annyira lehetetlen, hogy még csak tárgyalásra sem kerülhet.

Az év legnagyobb irodalmi sikere!

MICHAEL SOLOCHOV

A CSENDES DON

Az első nagy és elfogulatlan regény Oroszország átalakulásáról
Eddig az I. és II. kötet jelent meg. **Juliusban jelenik meg a III. kötet.**

Külföldi példányszám **kétfélmillió!**

Kapható minden könyvkereskedésben.

Tündérkertben zajlott le a Gyermekbarát garden partyja

Oradea, július 3.

Tegnap délután a város elit közönségének részvételével zajlott le a Gyermekbarát Egyesület garden partyja a Park-szálló kertjében. A tündérien szép kert, jobban modva park, melyhez hasonlótt szerényebb körülmények között élő emberek csak filmen láthatnak, — a rengeteg káprázatosan szép és ragyogó eleganciával öltözött asszony és leánnyal, valóban varázslatosan szép, lenyűgöző látványt nyújtott.

A Gyermekbarát Egyesület, nemes, szociális célkitűzéseit ugylátszik mindenki megértette és szívébe zárta és ennek legszebb bizonyítéka, hogy a garden-partyn felekezetre való tekintet nélkül a város minden társadalmi rétege képviseltette magát, megjelentek úgyszintén az összes nőegyesületek vezetői és választmányi tagjai.

Az izzó hőség dacára, pontosan a kitűzött órára özönlöni kezdett az elegáns közönség. Lehetetlenség lett volna a megjelentek teljes névsorát megjegyezni, hirtelenében a következő neveket jegyeztük fel: dr. Bleda László polgármester és neje, Dumitriu táblai tanácselnök és neje, Jonescu főügyész és neje, Zigre Miklós az ügyvédkamara dékánja és neje, Pop főorvos és neje, Sulyok István református püspök, dr. Iercan Nerva, dr. Moican

Miklósné, Christescu, a vízművek igazgatója, dr. Pop Romulus és neje, Bazili Mihályné, dr. Soós István és neje, dr. Verzar Istvánné, dr. Friedländer Sándorné, Bernát Béláné, Adorján Péterné, dr. Ehrlich Kálmán és neje, dr. Lichteneggerné, Candreané, a román nőegylet elnöknője, Stamatopol városi tanácsos és neje, dr. Nemes Áronné, Bianuné Kiss Vali, Schusztér német konzul, dr. Groszmann Samuné Kassay Kálmánné, a katolikus nővédő egyesület elnöknője, dr. Rednik Gábor és neje, Szenes Antal és neje, dr. Rosskopf főorvos neje és két leánya, Schilling Árpádné, Rimanóczy Lászlóné, Szántó redőnygyáros és neje, dr. Markovits Ignátné a Wizo zsidó nőegylet elnöknője, Lichtmann Miksáné, Kretsch Lászlóné, Moskovitz Miksáné, Moskovitz Lily, Ács Vilmos és neje, Pajor gyógyszerész, Messinger Dezsóné, Reichard Dezsóné, Mihály Pálné, Szalay Józsefné, dr. Turnovszky Sándor, dr. Gara Ödön, Grosz István és neje, dr. Winkler István. A leányok közül: Bazili Baba, Vass Éva, Rosskopf leányok, Schusztér Herta, Peredy Agi, Urszinyi Éva, Sohr nővérek, Diósi Ella, Sziklay Gyöngyi, Schilling Olgi,

Becker Lily, Mayer Kató, Marót Annie. Ötletes kis műsor egészítette ki a nagyszerűen sikerült garden-partyt, melynek során Roszkopf Agi román nyelven üdvözölte a megjelent előkelőségeket, Becker Lily roppant bájosan

és szellemesen konferált, Schilling Olgi kedves prólógót mondott, Czeleidy Emmy néhány remek énekszámmal adott elő, míg végül Adorján András pompás zongorajátéka zárta be a műsort. (—)

Forum Mozgó és Terrasze

HERMANN THIMIG és THEO LINGEN ragyogó vigjátéka

Szerelmesek szállodája

Uj journal. Mickey Mouse.

Este Terrasze

Döglött állatok húsát árulja

hónapokon át Chisinauban egy embertelen mészáros

A sintérektől összevásárolta az elhullott kutyák és lovak hulladékait

Chisinau, július 3.

Megdöbbséget és részleteiben borzalmas feljelentés futott be a Chisinau hatóságokhoz. A feljelentés elmondja, hogy egy Spielberg nevű chisinaui mészáros

döglött kutyák és lóhúst árul 4—5 lejes olcsó árakban a mi sem sejtő közönségnek.

A feljelentés nyomán azonnal szigorú vizsgálat indult meg. Megállapítást nyert, hogy Spielberg mészáros valóban döglött állatok húsát árulja és üzemeltet nem hosszú idő óta folytatja.

Spilberg mészáros azonnal letartóztatták, mészárszéket pedig bezárták és az összes delegátusok mélyen fel voltak háborodva az olasz újságírók gesztusa miatt. Igaz, hogy a zavargásokat azonnali szankció követte, de ezek nem voltak olyan erőteljesek, mint ahogyan mindenki várta volna.

LE MOMENT: — A történeteket mindenki elítéli, még, sőt elsősorban Olaszország barátai is, akik egybehangzóan állítják azt, hogy a Népszövetség mellett akreditált újságíróknak nem szabadott volna magukat ilyen messzire ragadlatniok.

Hogy az ex-négus ellenszenves nekik, ezt megértheti az egész világ s nem muszáj éppen olasznak lenni ahhoz, hogy az ember ossza ezt az ellenszenvet egy olyan urral szemben, aki császárnak vallja magát és népe nevében beszél, de aki népét a kritikus pillanatban elhagyta.

Azonban az ellenszenvtől a Népszövetség gyűlésének megszavazásáig hosszú út vezet. Ha már, ki akarták fűtyülni az ex-négust, nyugodtan megcselekedhették volna a népszövetségi palota kijáratánál is.

Hasonlóképpen elítélők az angol lapok is. Az angol sportnép és így a fűtlykoncertet nem tekintheti fair playnek.

DAILY TELEGRAPH: »A négussal szemben rokonszenvűnek nem rejthetjük véka alá. Kár, hogy már egy elvesztett ügyért harcol. Beszédében sok szépség volt, de ezek nem módosíthaták már a Népszövetségnek hallgatólagosan és régóta elfogadott döntését.«

NEWS CRONICLE: »Csak sajnálni lehet az olasz újságírók olyan kevésbé elegáns gesztusát.«

Románia területét veszített

A Capitala című fővárosi napilap legutóbbi száma rendkívül szenzációs és a maga nemében példa nélkül álló esetről közöl hatalmas riportot. A cikk arról szól, hogy egy román szuverénitási alatti álló terület háború és a békeszerződések megvalósítása nélkül, egyszerűen a természet szeszélyes akaratából orosz birtokba ment át.

»Ott, ahol a Dnyeszter a Fekete tengerbe torkollik, fekszik a Carolina-sziget. Ez román terület. Hossza több mint két és fél kilométer, szélessége hétszáz méter. Magánbirtokokkal vannak rajta, különösen szőlők.

Ezt a Carolina-szigetet a román parttól a Tarigrad-csatorna választja el, amely Bugaz kikötőjével szemben fekszik. Az orosz parttól viszont Carolinát az Ociacov-csatorna választja el. Ez az utóbbi csatorna egyébként ideális orosz—román határvonal, úgy, hogy a terület román mivoltát vitathatatlanul kidomborítja.

1936 áprilisától azonban egy olyan tűnemény kezdődött, amelynek arányai és következményei valóban aggasztóak. A hatalmas keleti szelek következtében, amelyek teljesen egy hónapra át dühöngtek, az Ociacov-csatorna telehordódott homokkal és iszappal. A csatorna feltöltődése olyan gyorsan haladt előre, hogy nemcsak a hajózás vált lehetetlenné, hanem az iszap lassanként a víz felszínéig ért és így román Carolina szigete egyesítette az orosz parttal.

Ma az iszap-nyelv két méterrel a víz felett áll. Ilyenképpen a Carolina-sziget valóságos nyulványává vált az orosz területnek és annak egyszerű meghosszabbítását képezi. A szigetnek néhány lakosa most attól fél, hogy a természet játéka következtében vagyunk kollektív gazdaságává változik. A

NAPIRENDEN

román hatóságok egyetlen lépést sem tettek a kérdésben. Carolina lakói között van Tilica Stanescu, a siguranca volt igazgatója is, aki már közben járt a hatóságoknál, de semmiféle eredményt nem tudott elérni.

A jelenlegi kormányban vezető szerepe van egy bassarabiai politikusnak. Itt az ideje, hogy Inculeț közbelépjen és ne várja be, amíg az orosz homokon fű nő ki és amíg a dolgok természetes következményeképpen vörös granicsárok jelennek meg Carolinán.

A kifűtlyült négus

Ismeretes, hogy a négust a Népszövetségnél tartott beszédében az olasz újságírók fűtlykoncertje zavarta meg. A külföldi sajtó, így elsősorban a francia és angol lapok a legnagyobb felháborodás hangján emlékeznek meg erről a boltrányról, sulyosan elítélve a talián hírlapírók eljárását. Ime néhány francia lapvélemény:

LE JOURNAL: »Ez a tüntetés minden szempontból elfogadhatatlan. A tisztességes viselkedés legelemibb szabályai parancsolják, az újságírók részére még különösebben, mint a többi hallgatók számára, mert hiszen az újságírók a Népszövetség meghívottai, a pártatlanság megőrzéséért. Különben is a tüntetést egy olyan ember ellen irányult, akinek a magatartását lehet esetleg helyteleníteni, különösen ha valaki olasz állampolgár, — de akinek a balszerencséje mindenesetre tiszteltet ébreszt.«

PETIT PARISIEN: »Az az incidens, ami a négus személyével kapcsolatban lejajlott, szinte elképzelhetetlen, különösen azon a helyen és abban a pillanatban, ahol és amelyben történt.«

LE OEUVRE: »Lehet uri eljárás ki-

Az a „zsídó“ Lupu

Az „Unversul“, amely ujabban erősen támadja Luput, mai számában egy zséfalragasztól közöl annak a bizonyítást, hogy Lupu „zsídóbérenc“. Ime, a plait. A kuriózum kedvéért mi is közléadjuk.

BRIDER IDEN,

Alle weist ir ghif az Doctor LUI hot in alle Gelegenheiten sich angewiesen als der bester frand lin idişen Volk; als ernster demokrati hot er san harben Wort benifit zi helfen alle ureme, ale noitbderfiige.

Bam DOCTOR LUPU existirt niş hiliik, kein Diferenz, zwischen iden in anderen nationen.

Dermont sich in der shite fin Soroc nor der DOCTOR LUPU alen, niş rehuhindig far kenem hot mit gewold die Regierung um zi mahen a naie ankan san kol alein hot men gehert, keiner sich niş asoi wi er far ins ungenemen.

Nişt nor in fal fin Soroca hot er baten sein libshaft in Democratism zi iden; es ist kein Gelegenheit nişt genenfern die cuzisten glach wi er wolt ge emeser id.

Mir iden darfen dankbar san instagite frand; es is a elliger Holf zi iden inseren groisen frand Doctor LUI az mir visen wer es ist mit ins, gegen ins.

Nişt nor als iudenfrand darfen iden geben insere woterer dem Doctor LUPU; er ist der einziger politiker WUS WIL warbeseren die lage fin sohrim.

BRIDER IDEN! bai die valen 17 Iulie votiert nor dem partid DOCTOR LUPU weither hot simen zwei reider:

Asoi WET ir sih wasen du Dankbarshaft, Asoi Wet ir aler gewissen zifridenselen.

Vorverts mit Gott leben inser frand

DOCTOR LU

Minden jobb vendéglőben és italmérésben kapható. Legjobb minőség. Ize, zamata, hűsítő hatása, gyógyító ereje felülmúlhatatlan!

! Egyetlen hajszál !

Oradea, július 3.

Az ember élete, gyakran neveléses hajszálra függ.

E tény súlyos és tragikus értelmezést kap akkor, ha azokra a halálraítéltekre vonatkoztatjuk, akik a halál küszöbén, az utolsó pillanatban kapják meg az életmentő kegyelmet. Itt van például Jules Delbois esete. A párisi lapok hasábjai riportokban számoltak be pár nappal ezelőtt a kivégzés előkészületeiről, leírták, ki tudja hányszor, a nyaktíló szerkezetét, leírták a hóhér alakját, leírták előre a borzalmas aktust, leírták, hogy a kivégzés előtti éjszaka Jules Delbois hogyan írta meg az utolsó levelét és bucsuját azokhoz, akiket itt kellett volna hagynia.

Másnap eeggel hat órára tüzték ki a kivégzés időpontját és egy órával a kivégzés előtt közölte a halálraítéltekkel, hogy a köztársasági elnök megkegyelmezett. Ez a kegyelem rántotta vissza, szinte az utolsó pillanatban Jules Delbois-t, aki pedig már leszámolt az élettel.

Egy hajszál.

Ez a babonás hajszál különben igen süri szerepel a történelem lapjain. Haléne Gillet 1625-ben meggyilkolta a gyermekét. Gyönyörű nő volt. A hóhér kétszer sujtott a nehéz kardjával, de mind a kétszer a tühét érte a bárd, mert a halálraítélte szépsége annyira elbódította a bakót, hogy a keze remeget. A kivégzéshez összecsdült tömeget, valóságos örvényezés lepte el. Az asszonyt kiragadták a hóhér kezéből és visszavitték a börtönbe, ahol később kegyelemben részesült. Ugyancsak a hóhér keze alól szedték ki, félig ájultan de Saint-Vallier lovagot, aki 1523. februárjában lépett a verpadra. Abban a pillanatban, amikor a hóhér bárdjához nyúlt, érkezett meg a lovas staféta, aki rekedten ordította:

— A király megkegyelmezett!

Bizony, ez is vékony hajszál volt.

Ennek a hajszálnak különben elég nagy ára volt és pedig de Saint-Vallier lovag leánya, aki I. Ferenc francia királynak adozta fel magát apjéért.

A francia forradalmi törvényszék 1794-ben hazaárulás miatt halálra ítélte Faucher zsirondista fivérét. A konvent biztosan utolsó pillanatban kegyelmezett meg a fivérének, akiket később perük revíziója alkalmával felmentettek.

Sokkal érdekesebb azonban az a történelmi tény, hogy Vendée tartományban a halálra ítélte ellenforradalmár leányoknak megkegyelmeztek, ha a kivégzéshez kirendelt katonákhoz, vagy az őreikhez férjhez mentek. Duchesne de Denant nemes kisasszony, hogy életét megmentse Henault őrmester kezét fogadta el. Azt mondják, hogy a hölgy pokollá tette a derék őrmester életét. Ugyanilyen körülmények között babonázta meg Marie-Anne Beaussant kisasszony Etienne Forestier jakobinus fiatal-

embert. Érdekes volt, hogy Angersben hatvanhárom fiatal ellenforradalmár hölgyet akartak kivégeztetni. A kivégzésre kivételesen katonák azonban megtagadták a parancsteljesítést ezzel a felkiáltással:

— A köztársaság katonái nem hohérok! Feleségül vesszük inkább az elítélteket és mindannyiukból lelkes honleányokat nevelünk!

Inkább neveltek a derék katonák.

Nem fogadta el azonban a megkegyelmezésnek ezt a fajtáját egy vérbeli baronesz: Marie-Louise de la Soriniere, aki anyjával és nővérével együtt 1794-ben lépett a verpadra. Egy tiszt ajánlotta fel az életét, azaz a házasságot.

— Megmentheti-e ezáltal anyám és nővérem életét? — kérdezte lángoló arccal Marie-Louise de la Soriniere.

— Sajnos ezt nem ígérhetem meg, — felelt a tiszt, mire dacos fejetessel Marie-Louise de la Soriniere így felelt:

— Akkor inkább a halált választom! — És meghalt büszkén a hosszú nevével együtt. Ime ezek voltak a történelmi példák erről a bizonyos hajszálról

Némelyik hajszál tényleg rövidebb volt, mint Marie Louise de la stb.

DARVAS GYÖRGY

Nem létezik város, ahol a Mercurnak ne lenne meghatalmazott képviselője, ahol sorsjegyeket adnak el.

MERCUR SORSJEGYÁRUDA
A REKORD SORSJEGYÁRUDA

MERCUR SORSJEGYÁRUDA

mindenki tudomására hozza, hogy
Szenzációs REKORD
birtokosa.

A június 15.-iki húzás alkalmával az eddig ismert legnagyobb szerencséje volt.

A Mercur sorsjegyiroda a sorsjegyekért a játékosoktól 8 millió lelt szedett be, ezzel szemben azoknak nyereségeket 16 millió lei értékben fizetett ki. Ez valóságos rekord, amely megmutatja a

SZERENCSE
UTJÁT

Hamis palesztinai utlevelekkel kereskedett egy ügynök

Kiutasították a hatóságok az Elefánt vizumaival kivándorló oradeaiakat

Oradea, július 3.

A helybeli ügyészségén tett több feljelentés után letartóztatták Elefánt József ismert ügynököt. Elefánt ellen az a vád, hogy Palesztinába kivándorlóknak hamis utleveleket adott el és a drága pénzen vásárolt utlevelekkel partot és új hazát keresők másik haza helyett a fogsággal ismerkedtek meg.

Itt járt Izsák Lajos helybeli kereskedő, akinek Rotschild Sámuel néven szerzett utlevelet Elefánt József. Izsák, azaz Rotschild meg is érkezett Palesztinába, itt azonban felfedezték, hogy hamisított írások segítségével akart belépni és új életet kezdeni. A szegény és ál-Rotschildot letartóztatták és visszatoloncolták Romániába.

Ugyancsak Elefánt József utlevél-

vel utazott ki Palesztinába Glancmann Lajos is. De Glancmann tengerre sem szállhatott, mert a tanítai határon felülvizsgált iratait nem találták helyénvalónak Glancmann vissza kellett térnie Oradeára és ismét feljelentette Elefántot, aki drága pénzért hamisított utlevelet szolgált nyakába.

A harctéri szolgálat alatt gondnokság alá helyezett férj válópere a gondnoknak kinevezett feleség ellen

Amikor huszonötévi házasság alatt három évet töltenek együtt a házastársak

Oradea, július 3.

Nem mindennapi érdekességű válóperek a tárgyalását kezdte meg a törvényszék tegnap délelőtt. A pernek az előzményei visszanyulnak 1911-be, amikor Nagy József bihori gazdálkodó házasságot kötött Kovács Erzsébettel. A házastársak között már eleinte sem volt meg az egyetértés, mert az asszony szigorú gondolkozási, zsugorgató természetű, sohogysan egyeztet a férjével, amulatos, jószívű és könnyelmű életmódjával. Így történt aztán, hogy a háború kitöréséig eltelt 3 esztendőből a házaspár alig töltött együtt egy esztendőt, míg a többi idő alatt szétválva, haragban éltek.

A háború megkezdésekor a harctérre vonult be Nagy József és csak a feleség maradt idehaza. Mikor Nagy József egyre-másra könnyelműsködött, a felesége pazarlás miatt gondnokság alá helyeztette a férjét, aki azalatt hősiesen küzdött könnyelműsködése mellett is a harctéren és „könnyelműen” lövöldözte az ellenséget és vért pazarolva sturmolt az ellenséges árkokat a harctéren. Ugyáltszik ezt is egyik könnyelmű cselekedetének minősítette a törvényszék, de tény az, hogy Nagy József gyámot kapott hivatalból, hogy el ne pazarolja a va-

gyonát. Hogy az életét és a vérét elpazarolja, az senkit sem érdekelt, még a törvényszéknek sem.

Elmult a háború, hazajött a férj és elkezdett dolgozni a kis földjén, mit sem törődve az asszonnyal, aki viszont keservesen nevelgette a házasságból származott egyetlen fiát. Néhány évvel azután arra hivatkozva, hogy ő a gondnok, visszaköltözött az emberhez, kezelésbe vette annak vagyonát és egy darabig megint együtt éltek, azonban úgy látszik, ez arra inspirálta a gazdát, hogy újból felvegye azt az életmódot, ami miatt gondnokság alá került. Egy ilyen kiruccanás után, amely másfélnapig tartott, hazaérve kellemetlen meglepetés várta a férjet. Felesége minden megmozdítható ingósággal

együtt eltávozott a lakásából, egyáltalán nem hagyta a gondnokot, aki emiatt a lopott indított a felesége ellen, a házastársi kötelesség súlyos megsértése miatt.

A válóper tegnap került először tárgyalásra és a törvényszék előtt került, hogy a két házastárs a huszonötévi házasság alatt mindössze három esztendőt töltött együtt. A törvényszék azután elrendelve a bizonyítást, árt és asztaltól elválasztotta a házastársakat.

Raboga Oradea

Főlétesleges bemutatni a helybeli zönségnek Rabogát a bucuresti operaszínház hírv tenoristáját. Városunkban, vasárnap este tartja meg egyetlen hangversenyét a CAO otthoni műsorán népszerű opera és operett áriák szerepelnek A CAO otthoni műsorán hívja meg erre a gyönyörű koncertre tagjait és azok vendégeit.

x Jó ellátás, kényelem, gondoskodás Budapesten a **Park nagyszállóban**, a Keleti pályaudvarral szembe. Leszállított árak, Legmodernebb komfort. E lap előfizetőinek 20 százalékos engedmény.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a mai igényeknek megfelelő **angol férfi szabóságomat megnyitottam**, úgy hozott mint saját különleges szöveteimből a legolcsóbban készítek **Mozes Adalbert** férfi szabó Parcul Traján 8, a Banca Națională mellett.

Petróleum-főzők
garancia mellett
Lei 195-től
háztartási cikkek jutányosan
FERRUM S. A. cégnél,
Oradea, Piața Mihai Viteazul No. 4-a.
Telefon: 973.

Broadway Melody 1936.

OMNIA Színház Mozgó

Megszűnt a Dimineața és az Universul élethalálharc

cenzura többet nem engedi a lapok egymást támadó cikkeit

Viharok nélkül fog lezajlani a kormánypárt kongresszusa

București, július 3.

A kormány végül, hosszas habozás és erőfeszítés után munkához látott. Annak érdekében, amely a két legnagyobb politikai napilap, a *Dimineața* és az *Universul* között folyt és amely már felborította az ország belső rendjét, véget vetett. A cenzura ugyanis elvetett kapott arra, hogy a lapoknak egymást támadó közleményeit többé ne engedje közzéadni.

Remélni, hogy ez a rendelkezés szoros összefüggésben áll a kormánypárt kongresszusával. Ez a kongresszus, amely úgy sem ígérkezik teljesen véglegesnek, felborulhatott volna, a kormány közönye miatt az uccai csetések tovább folytatódhatnak.

A liberális kongresszus

Az elmúlt napokban a kormánypárt nagy részének előkészítő munkálatai teljesen befejeződtek. Különös események nem a gyűlésen nem várhatók. Eredetileg úgy volt, hogy a kongresszuson a párt két vezető embere, Dinu Brătianu és Tatarescu megvívják végső harcukat és eldöntik a hegemóniáért folyó régi küzdelmeket. Időközben azonban mind a két fél mérsékelte és óvatos álláspontot foglalt el.

A kongresszus két napon át fog tartani. A programot úgy állították össze, hogy semmilyen meglepetés ne következhesse be. Emlékeztet, hogy a Dacia meggyilkolása után Dinu Brătianu a feltétellel proklamálta a párt elnökének, hogy a választást utólag a kongresszus is jóváhagyja majd a formalitás most fog lezajlani. Azonban a gyűlés megnyitása után a miniszter közoktatásiügyi miniszter javasolta fogja Brătianu megválasztását, amit a jelenlevők, akik az utasításokat kaptak, egyhangú felkiáltással fogadják el. Az új főnök ezután beszédet tart és ebben hangsúlyozza a Tatarescu elnöksége alatt álló liberális kormány érdemeit és egyben javasolni fogja, hogy a párt válassza meg vezérnökévé Tatarescut.

Mint emlékeztet, Tatarescu ezt a tisztséget már Duca idejében is betöltötte. Után azonban időközben módosították a párt alapszabályait, ez a poszt mindkivül fontosságot nyert, mert a

vezértitkárnak igen széles hatásköre van. A vezértitkár alelnöki jogkörrel rendelkezik és ha az elnök távol van, összes jogai a vezértitkárra szállnak.

Egyidejűleg ki fogja mondani a kongresszus azt, hogy Dinu Brătianu után az elnöki pozíció automatikusan Tatarescut fogja megilletni.

Ilyenképpen tehát kiegyezés jött létre Brătianu és Tatarescu között.

Nem szervezik át a kormányt.

Az utóbbi napokban híre járt annak, hogy a Tatarescu-kormány távozik és helyét jobboldali kabinet foglalja el,

Az írásbeli eredmény:

Az érettségizők 72 százaléka keresztülment

Izgalmak keletkeztek a Gojdu-liceum egy kitűnő növendékének rejtélyes eltűnése körül

Oradea, július 3.

Több ízben foglalkoztunk azzal a járványszerű öngyilkossággal, amely hetek óta tartja izgalomban a város lakosságát. Ez a furcsa járvány kizárólag a fiatalok között pusztít és úgy látszik, hogy most újabb áldozata van.

Tudvalevő, hogy a helyi Gojdu-liceum vizsgáztató bizottsága előtt már napok óta folynak az érettségi vizsgák, amely végső próbára teszi a tanulói fegyvert. Amúgy is túlfeszített idegeket. Valószínűen ennek tudható be, hogy a liceum egyik legkitűnőbb növendéke, Veres-Rosescu József VIII-os, illetve most érettségiző tanuló kedden délután eltávozott az iskolából és azóta teljesen nyomavesztett. A 19 éves fiatalember Veres-Rosescu Béla pár évvel ezelőtt elhalálozott városi tanácsos legfiatalabb gyermeke, aki tanulási vágyával és kitűnő magaviseletével mindig példaként szerepelt diáktársai előtt. A kisére zárkózott természetű diák kedden reggel írásbeli érettségire jelentkezett, szabályszerűen megcsinálta latin tételt, majd szó nélkül eltávozott az iskolából. Azonnal bevezették a nyomozást, ami ezideig nem vezetett eredményre.

A tanárok és diákok által egyformán szeretett jeles növendék eltűnése óriási izgalmat keltett, az érettségi vizsga

»drukkjában« amúgy is pattanásig feszült, ideges légkörben.

Az írásbeli érettségi vizsga eredményeit egyébként a késő esti órákban hirdették ki a Gojdu-liceumban. Hét órára volt eredmény várható és már a délutáni órákban sokszáz izgatott szülő és diák hullámozott fel a liceum előtt. Kinos lassúsággal pergettek a percek, ólomlábakon másztak az órák. Tizenegy óra lett, mire a vizsgáztató bizottság végzett munkájával és kihirdette az eredményt, mely szerint az

írásbeli rejtélyes eltűnése körül

72 százaléka keresztülment.

A viszonylagosan jó eredmény nagy meglepetéssel okozott a várakozók sorában, természetesen annál nagyobb volt a sirás-rívás azok között, akik nem tartoznak ebbe a szerencsés 72 százalékba.

A Gojdu-liceumban székelő érettségi bizottság előtt, melynek Dajkovits az elnöke, összesen 153 növendék jelentkezett érettségi vizsgára és pedig az oradeai, beiuși, zălaui, careii és simleui silvaneii fiú- és leánygimnázium növendékei.

Egy hamis százlejes története

Bíróság elé kerültek a falusi legények, akik összeverték Nadar község tanítóját

Oradea, július 3.

Az elmúlt huszét alkalommal Nadar Bihormegyei községben táncmulatságot hirdettek a falusi ifjúság számára. A mulatságon résztvevő Ciortina Costache tanító is. A község fiataljai a szomszéd faluból hozták a cigányokat és ezek számára Ciortina Costache tanító minden táncoló legénytől 5-5 lejt inkasszált. Bár a zenedíjat apróban kapta, egy olyan 100 lejessel akarta kifizetni a cigányokat, amit a derék népzene-szek azzal utasítottak vissza, hogy hamis és kérték a tanítót, hogy az aprópénzt adja oda nekik. Ciortina tanító erre nem volt hajlandó.

A cigányok ekkor összeszedelőzködtek és bár ki volt hirdelve, hogy a táncmulatság huszét második napján is folytatódik, hazatértek falujukba azzal, hogy nem muzsikálnak még egyszer. A falusi ifjúság kapacitálni igyekezett Ciortina Costachet, hogy vegye vissza a cigányoktól a hamisnak deklarált száz lejést és adja oda nekik az aprópénzt, annál is inkább, mert hiszen ők is aprópénzzel rótták le a zenedíjat.

Amikor a tanító semmilyen hajlandóságot nem mutatott, a legények nekiesetek, betörték a fejét és annyira megverték, hogy 20 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett.

Popoviciu Joant és hat társát letartóztatták és azóta fogságban vannak. Ügyük tegnap került a bíróság

elő. A törvényszék előtt azzal védekeztek, hogy Ciortina Costache tanító nál zsebkes és revolver volt, amiket előrántott és ők csupán védekeztek. Több tanu kihallgatását kérték erre az állításukra vonatkozólag. A törvényszék elrendelte a tanukihallgatásokat és a bűnügy tárgyalását november 2-re tűzték ki.

A történethez tartozik még, ahogy a nadari tanító visszavette a cigányoktól a százast és aprópénzt adott helyette.

Külföldi csapatokat

akarnak bevonni a román futball-bajnokságba.

București, július 3.

A Rador távirati iroda jelentése szerint a román labdarúgó szövetséget érdekes és fantasztikus terv foglalkoztatja. E szerint a jövő évi futball-bajnokságtól kezdve a küzdelmekben nem csupán romániai, hanem külföldi csapatok is résztvennének. Egyelőre két, legfeljebb három külföldi együttes jöhetne számításba.

Amennyiben ez a terv, amely egész képtelennek tetszik, megvalósulna, annyiban Románia volna az uttörő a bajnoksági küzdelmek ez alapvető megváltoztatásának terén.

**Fürdőcipő-
fürdősapka-
strandkalap-
különlegességek dús választékban**

PAP

Drogueriába

**ORADEA
B-dul Regele Ferdinand No. 9.
Telefon 656.**

KÖZGAZDASÁG

Hetvenezer vagon búzafelesleg vár
külföldi elhelyezésre

A külkereskedelmi tárgyalások alkalmával biztosítani kell a román búza elhelyezését az erősváltáju államokban kedvező áron — Magyarország egymillió métermázsza búzát adott el Hollandiának

București, július 3.

A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések kedvező buzatermésről számolnak be. Annak ellenére, hogy a búzával bevetett terület cca 467.000 hektárral kevesebb, mint 1935-ben, mégis jóval nagyobb lesz a búzatermés ebben az évben. A földművelésügyi minisztérium előzetes becslése szerint

ez évben minmálisan 527 ezer vagon búzatermésre számíthatunk.

Ebből a vetőmagszükséglet és a belső fogyasztás 250 ezer vagonra becsülhető, úgy, hogy az 1936 évi kampanyban

80 ezer vagon búzát exportálhatunk.

A földművelésügyi minisztérium a buzaértékesítési rendelet tervezetét a napokban készítette el és azt a kormány gazdasági bizottsága jóváhagyta.

A buzaexport engedélyezésére vonatkozó kéréseket a buzaértékesítő hivatalhoz kell benyújtani, amely azt előterjeszti a földművelésügyi minisztériumnak. Szigorúan ellenőrzik a cséplések alkalmával a termelt buzamenynyiséget, hogy megállapítható legyen az exportálható mennyiség.

A buzaértékesítésre vonatkozó új rendelet csak a búza külföldi áráról intézkedik, hogy a termelőknek rentabilitást biztosítson. Nem történt intézkedés abban az irányban, hogy a román búza számára biztosítsák a külföldi felvétel piacokat.

Magyarország az olasz és osztrák piacokon kívül

biztosította magának Hollandiát is, ahova egy millió métermázsás kiviteli kontingenst szerzett.

A szomszédos agrárállamok nemrég megkötött új szerződéseikben szintén már előre biztosították a termésfelesleg számára a legjobb felvételpiacokat

kedvező árak mellett. Nálunk azonban eddig semmiféle tárgyalás sem indult meg ebben az irányban, úgy, hogy kénytelenek leszünk a buzatermést bármilyen piacon értékesíteni, amelyek így a nekik kedvező áron fogják felvenni buzafeléslegünket, ha nem történik intézkedés. A kormánynak tehát haladéktalanul meg kell kezdenie a tárgyalásokat.

Kilencvenöt százalékkal emelkedett a pilseni Skoda ágyugár részvénytársaság nyeresége. Mint Bucureștiből jelentik, az ottani nagyipari vállalatok és pénzintézetek most kapták meg a Pilsen székhellyel működő csehszlovákiai »Skoda ágyugár részvénytársaság« 1935. üzletévi és áruforgalmi kimutatását, amely — összehasonlítva az 1934 esztendei eredménnyel — óriási emelkedést mutat. A produkció megháromszorozódott, a részvényosztalék pedig 95 százalékkal növekedett. 1934-ben 29 csehszlovák osztatéket fizetett a részvénytársaság, 1935-re pedig 55 csehszlovák osztaték, ami most került kifizetésre, mert a közgyűlést a napokban tartották meg. Az 500 csehszlovák névértékű részvények tőzsdei árfolyama most 1530 csehszlovák.

Chrom-alpaka evőeszközök és zománcedények árai lényegesen csökkentek. *Izsák vaskereskedés Str. Nicolae Iorga 16.*

x A CTB július 5-én, vasárnap könnyű, szép és élvezetes turát indít Petroasa-Boga völgy utiránnyal. A gyönyörű utat részben kényelmes párnázott-ülésű autóval, részben iparvasúttal tesszük meg. Nagyszerű fürdési lehetőség. Részv. díj 100—120 lei. Jelentkezni: CTB-Iroda, Str. Brătianu 1. Július 26 augusztus 4. Ghilcos-tó.

SPORT

Rekordközönség lesz a Ripensia-Cao mérkőzés

A Ripensia—CAO mérkőzés mindig eseményszámban ment Oradeán. A CAO az utóbbi mérkőzésein igen gyengén szerepelt és hatalmas tábora elkeseredetten szemlélte az utóbbi sze-

replését úgy a nemzeti bajnokság mint barátságos mérkőzésein. A szeretné bebizonyítani, hogy a mérkőzésein csak pechesen játszó mérkőzést, mint központi kiküldött Filip Justin nézi végig.

A Crișana elutazott Clujra. A Crișana holnap délután játszik a cluji Victoria ellen, bajnoki mérkőzést. Ha a Crișana az U elleni formájában játszik, biztos győztesként tér haza.

Oradeaiak a cernaui nemzetközi teniszmérkőzésen. Tegnap kezdődött Cernaui Mihai vajda jelenlétében a nagy nemzetközi teniszmérkőzés. A cernaui nemzetközi mérkőzésen 3 német, 8 lengyel, két jugoszláv, két magyar és 3 cseh versenyző vesz részt. Romániából a legjobb játékosok szerepelnek a versenyen, így Oradeáról Popperné Ziszovits Lenke és Steiner, mindketten a CAO színeiben. Cernaui-ból a verseny után Bucurestibe utaznak az összes versenyzők, ahol 9—14 között szintén versenyt rendeznek.

Az oradeai District Salontán. Vasárnap délután Salontára rándul át az oradeai district válogatott labdarúgó csapata, amely a salontai válogatottal mér össze erejét. Az oradeai válogatott a következő játékos kerettel megy Salontára: Frugina, Ka-sai, Vas, Timár, Popovici, Duca, Farkas, Pinte, Tache, Bence, Tóth. Tartalékok: Józsa és Bachman.

Valea lui Mihai sporthírek. Nagyszabású víziünnepély megrendezésén fáradozik Valea lui Mihai két nagyszerű művész és művészetpártoló embere, névszerint Fekete Károly festőművész és Vizi József. E hó 19-én rendezik meg a nagyszerű strandon a nagy víziünnepélyt, amelynek sok érdekessége már előre is óriási érdeklődést váltott ki és mindenki alig várja a fenti dátumot, hogy ezen az ünnepélyen résztvehesse. — Az Oradeai Makkabi és hó 5-én barátságos mérkőzést játszik a Juventus jóképességű csapatával. — A Valea lui Mihai-i tenniszgárda nagyszabású verseny

összehozásán fáradozik, amelyen részt vesznek, hirszerint Oradea, Satu-Măre, Zălau és Carei legjobbjai.

A Matador ardeali turája. A Matador-tékezői nagyban készülnek ardeali turára. A Matador vezetői, kimélve a fáradságot, sem az anyagiakat, nagyszabású ardeali tura előkészítéséhez fogtak hozzá. Amint értesül az ardeali tura lebonyolítására a Matador csak e hó 12—15-e között indul a turára.

Rádió-Műsor

Szombat július 4

București, 6.30 Reggeli adás. 13.25 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 14.15 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 15.15 Gramofonlemez. 15.15 Hírek. 18.15 A tenorazene. 19.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, melynek sora a következő: Mascagni: Wilhelm Ratcliff Thomas: Dawotte, Bitt Adagietto. Enacovici: Intermezzo. Telbey: Glocken auf dem Lande. maret: Bib und Bob Deibes: N. Intermezzo 20.20 Amerikai zene mofonon. 21.20 Jazz. 21.45 Értel zene. 23.45 Hírek. 24 órától 1 óráig könnyű zene.

Budapest 7.45 Torna. Utána: Gr. Étrend. 11 H. 11.20 és 11.45 F. 11.20 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangzó Hajdu Mihály zongorázik. 13.30 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Katonazene. 17.45 Időjelzés. 18 Mit üzen a rádó. 18.30 C. 19.15 Farkas Jenő csevegés. 19.45 Szalonzene. 21.10 Kabaré. 22.40 H. 23 C. 23.45 Gr. 24.50 Francia nyelvű hírszolgálat az Interparlamentaris Unió budapesti kongresszusá. 1.05 Hírek.

EURÓPAI KISPARÁDÉ

Írta: FEKETE TIVADAR

12

— Minusz? . . .
— Minusz!
— Kicsoda Ön? . . .

Megmondottam a nevem, ő is a magáét. Kezet fogtunk. A lépcsőn tovább kérdezett. — Mi a foglalkozása? — Ujságíró. — Baj! — Hol? — Romániában! — Még nagyobb baj! — Román? — Nem. — Milyen nyelven ír? — Magyarul! Itt kétségbeesett, őszintén és mélyen sajnált. — Ez a legnagyobb baj, mondta. — Akar kicsit kocsizni a tengerparton? . . .

Kint állt a legendás fehér Hispano. Beültünk. A gép kigurult a tengerpartra, úgy siklott némán és fehéren, mintegy motorizált hattyú. A báró szájában egy félig elragott cigaretta égett; én is rágyújtottam. Sziklák és villák suhantak el fehéren és zord feketeségben, az Atlanti Ocean egyenletes nagy hullámvége porzott szét a barna tengerparti köveken. Messziről percenként felvillant a farsz és beleszikkasztott a vízbe, az égbe, a semmibe. A kocsit némán futott; mi némán cigarettáztunk; valahonnét, kelet felől, valami halvány szürkesség indult el és közeledett a tenger felé; ugylátszik, virrad. — Meghívom egy reggelire, Saint-Jean-de-Luz-be! Csak halat eszünk; pyreneusi tengeri halat, sült, vajban, vagy ahogy kedve tartja. Teával. Van egy nyolcvan éves baszk halászom; ilyenkor, hajnalban, fogja a leg szebb példányokat; elötlünk halászik; elötlünk főz.

Mélyen beleszívott a cigarettájába; eldobta; nekieresztette a gépet; rohantunk; megint lassított; hirtelen felém fordult:

— Barátom, adok Önnek egy tanácsot. Szegény

ember ne játsszék. Érti? Nem szabad játszania! Ön ujságíró, egy országban, amelynek a valutáját meg kell tizszereznie, míg egyetlen francia frankot kap érte. Ön azonkívül egy kis területnek a nyelvén ír, egy egész kis tábornak, elhatárolt földrajzi és néprajzi keretek között, amelyekről keveset tudunk. Kérem, ne értsen félre, úgy értem, hogy irodalmilag keveset. Ön ma este legalább ezer frankot veszített. Ez román pénzben legalább tízezer lei. Bocssáson meg kérem, Ön ezt nem engedheti meg magának, Ön szegény ember. De van egy elméletem, amit szívesen közlök Önnek, annál is inkább, mert sohasem fogja átvinni a gyakorlatba. (Nevet) Csak az az ember játszik hárdjátékot, akinek több pénze van, mint a banknak. Nemcsak ma, vagy holnap, vagy háromszor egy héten, van több pénze, hanem minden áldott este. Mennyi pénze van, mondjuk, ma este a banknak? Tegyük fel, hogy van három millió frankja. Nekem, ha nyerni akarok, négy millióval kell játszanom. Itt van a csekkfüzet a zsebemben. En nem veszthetek, érti ezt? Ki van zárva! Ez kicsit gögösen hangzik, kicsit hengege, kicsit extrém, ugy-e? De ennek a tételnek törvénye van, olajban, valutában, tőzsdén, ruletten, műselyemben, bakkban, kávéban, gyapotban, cukorban, lóversenyen. Nem a pénz győz, értse meg kérem, hanem a több pénz győz, a plusz-pénz. Nem a kapitalizmus; a szürkapitalizmus. A szegény játékos arra gondol, „ha ilyen tempóban veszítek, nem sokára nincs pénzem”; ez már tehetetel. A szegény drukkol, hogy kijön-e a harminchármas; a gazdag nevet, majd kijön egyszer, csak türelem. És persze, hogy

kijön, de ekkor már az én zsetonom van ott, az régen eltűnt. A szegény taktikázik, mániai vannak találsai, fantasztikus abrakadabjai, hetekre visszamenőleg jegyzi a győztes számokat, megteszi a születésnapját, házassági évfordulóját, a harctéri sebesülésének napját és a gazdag és fukar öreg rokon temetésének előrelátható dátumát. (Nevet). Szoroz! Ossz! Kivá! Ha a huszonhetes jön ki, akkor a következő fordónál megteszi a kettes és a hetest; biztos, hármast vagy a tizenötös. A szegény spekulál, exponál, tranzponál, filozófál és veszít. A gazdag egyszerűen játszik és nyer, ennyi az egész. Sir Basil Zaharoff is nyert, fénykorában Citroën is nyert; a fiatal Vanderbilten nyert; én is nyerek. Aztán: románok és magyarok inkább nem nyerne, amerikaiak is ritkán; rendszerint belgák, menekült oroszok és görögök nyerne. Nyert-e észre? Persze a gazdag görög, a gazdag orosz és a gazdag belga. Szegényen rulettezni öngyilkosság. Továbbá: a szegény nemcsak nyerni akar, hanem akar gazdagodni, vagy legalább is sokat akar nyerni egyszerre, lehetőleg egyetlen éjszakán, mint a kedves mesében az arab, aki kincset keres, égi jelekkel, bizonyos keresztuton, éjféltkor, amit egyszer elástalnak a kalózok. A szegény tehát játszik, mert mohón nyerni akar; a gazdag játszik, mert jólakottan biztosan nyerni akar. Itt vagyunk!

A Hispano egy kis halászcserda előtt megállt Saint-Jean-de-Luz határában; a báró bekopogott a földszinti ablakon és felkeltette emberét. Töpörödő piroscu, fehérhajú baszk halász kászolódott elő a konyha és alsó ruhában; belenyújtzkodott a hajnalba, ásitott, mosolygott, a csontjai ropogtak és őt pötyögölt, a csónakja orrán guggolva, kifeszítette kis lóját a tengeri reggeliehez.

(Folytatása a következő számban)

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lei, legkisebb apróhirdetés 30 lei. — Előfizetők kedvezményt kapnak
Szelvénykedvezmény szigorúan 10 szóig érvényes

Lakás

Különbéjratu szoba, butorral, vagy anélkül július 15-re kiadó, Str. Vlahuța 30,

A Piața Mihai Viteazul 11. sz. alatt levő volt Wallerstein-féle üzlethelyiség azonnalra. Érkezni az orth. i.r. hitközség irodájában Str. M. Fuchs 2. Telefon 156.

Kiadó augusztus 1-re, 3 szobás modern lakás, valamint 2 világos helyiség, bármilyen üzem céljára vezetéssel, csatornával, magas feszültségű árammal. Weisz, Str. Horia 26. 2983

Mérlegek

speciális készítését és javítását valamint mindennemű lakatos munkákat szakszerűen olcsón vállal az

Automat

lakatos és mérlegkészítő üzem. General Mosoi 7.

Kiadó egy szoba, konyha, speiz, utcai különbejratu butorozott szoba. Str. Cantemir 20. 2982

Kiadó központban elegáns butorozott különbejratu udvari tiszta nagy szoba, esetleg fürdőszoba használatlalt, Str. Miron Pompiliu 1. Udvarban balra.

Kiadó egy szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, Calea Aradului 25. sz. 3000

Két szobás utcai, alkofos lakás, víz és villannyal. azonnal kiadó, Str. Denunsianu 2. 2015

Kiadó tiszta parkettes különbejratu butorozott szoba, fürdőszoba használatlalt, Str. Avram Iancu 22. II. em. 3007

Str. Griviței 11. alatt tvrményraktárnak nagyon alkalmas raktárhelység kiadó. 3006

Elegánsan butorozott teljesen különbejratu uriszoba, fürdőszoba használatlalt, esetleg zongorahasználatlalt eladó. Kálmán, Str. Moldova 20. főlezzint. 3003

Kiadó lakásokat, üzlet és raktárhelyiségeket nyilvántartjuk. Díj-talan közvetítés. Háztulajdonosok jelentésk be kiadó helyiségeiket. Háztulajdonosok Szövetsége, Rimnóczy-ucca 8.

Borpinco Regina Maria-tér 2 szám alatt augusztusra kiadó.

Kiadó azonnalra, modern négy szoba, hallos lakás. Alea Romei 2. Felvilágosítás nyujt házfelügyelő. 2544

LEVELEZÉS

Stăna de Valera, utitársat keresek. Indulás vasárnap reggel taxival. Cim a kiadóban. 3018

Gyomorégés, gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epebaj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Lerakat: Csanda gyógy-szertár. 1517

Gyönyörű színes himzett zsebkendők olcsón kaphatók. Ugyanott mindenféle himzett és monogramozást olcsón és szépen készit. Str. Andrei Muresan 5 kapu alatt balra, ucoai lakás. 777

Gyermekek esőkabátok 6-19 éveseknek igen olcsón, komplé, kosztüm. férfi szövetek nagy maradványban. Minden selymek s mosó anyagok nagy választékban Ep. Pável 27. 6

Zsiros, pattanásos arcot bársnyósá varázsolja, Viora Arctej. Kapható Apolló droguerában. 2728

Varga, lakástisztítási vállalat átköltözött. Joan Ghica No. 4 al. Szőnyeg- és tolltisztítás. 5218

DISZ bőröveket, minden színben és méretben legújabb minták szerint hozott anyagból is olcsón készítenek. Régi bőröveket átalakítanak, Str. Miron Pompiliu 1. kapu alatt balra. 1701

ALPACCA- és KROM- evőeszközök, PRINZ-féle zománcozott EDÉNYEK

Nagyban és kicsinyben **STERN JÓZSEF** vaskereskedése, Piața Mihai Viteazul 2. — Telefon 8-92.

OKTATÁS

Értesítés. Julius hó 1-től új angol és francia női szabászati csoport és magánoktatási tanfolyam kezdők és haladók részére a külföldi technológiák itányzata után, Állandó új vonal, mérsékelt árak. Cim Auspitz-szalón. Str. Coșbuc No. 9. Oradea. 2925

Szülők! I., II., III., IV-ik liceumistákat pótvizsgára felelősséggel vállalok. Fizetés csak siker esetén. Értéklődni július 15-ig, Str. Hilaria 11., háztulajdonosnál. 3009

4 középiskolát végzett fii tanítónak ajánlkozok elemistához, Csuha, Calea Ruinelor 9. 3005

Állást keres

Raktárnoki felügyelői állást 30.000 lei kaucióval, leépített tisztviselő keres. Cimeket a kiadóba.

30 éves, jó megjelenésű iparos, bármilyen állást keres, Harapka, Str. Parhon 25. 977

Állást nyer

Szobaleány kitűnő bizonyítványokkal július 1-re keresetetik, Jelenkezni Parcul Eminescu 42. d. u. 5. és 6 óra között. 9066

NAPLO

KÖNYVTÁR
ELŐFIZETŐINEK
havi 15 Leiért
10,000 kötet

Házmasternek felveszek, tisztességes fiatal házaspárt, lakást, fizetést aeok, Str. Samuil Micu 8. sz. 2240

Fiatall pénztárnoknő szép írással, ki az irodai munkához is ért, kaucióval keres nagyobb vállalat. Írásbeli ajánlatot „Szerény igényű” jellegre a kiadóba. 6700

Kőműves, gyermektelen házaspár, házmasternek felvétetik, Str. Astra 8. 3008

Gépiróksasszonyt ügyvédi irodai gyakorlattal felveszek, Bauman, ügyvéd, Str. Avram Iancu 7. Telefon 638. 3014

Megbízható mindenest hosszú bizonyítvánnyal azonnalra keresek. Str. Petru Rareș 8-a, Izrael. 3013

HIRDESSZEN

A NAPLO-ban

Gyermekelela házaspár, házmasternek felvétetik, Str. Vlahuța 30. sz.

BERENDEZÉS, mely fűszer, vegyes és vasárú üzlet részére alkalmas,

Egy sörfejlesztőgép és egy cukrászdának való modern sütőde olcsón **ELADÓ**. Cim a kiadóban

ADÁS-VÉTEL

Eladó egy 12 személyes ebédlőkészlet. Str. Miron Pompiliu 1. kapuval szemben. 700

Külföldi perzsaszőnyeg hibátlan 2 és fél és egy másfél quadratos, ugyanott argamann szőnyeg külföldi és hencsertakáró eladó. Str. Miron Pompiliu 1. kapu alatt balra, második ajtó. 277

Betétkönyveket, átlampapírokat készpénzfizetés ellenében veszek, eladok. Faragó, Str. Cuza Voda 43. 2966

Jégsekreányok nagyon olcsó árban részletre is kaphatók Gál vaskereskedés, Str. Alexandri 46-a.

Kitűnő márkájú, abszolút kifogástalan, 5 ülésű autó eladó. Cim a Napló kiadóhivatalában.

Ötlet eladó, Strada Sincal 8. 3012

Cukrászda, jól bevezetett, jutányosan eladó, betegség miatt. Calea Victoria 55. 3004

Üveg, porcellán, zománcedény, konyhafelszerelési cikkek legolcsóbbak, Winkler Ede, üvegüzletében, Str. Nicolae Iorga 10. sz. 302

Beteg alá való gumi, ágytál, teljesen használatlan állapotban, eladó, Take Ionescu 62. 3001

Zongora és pianino bérbe adó Gen. Praporgescu 5., Averescu-ucca mellett. 3011

Urínót keres, strand és uszópartnak, komoly urínó, reggel 9 órától. Cim a kiadóba kerek. 3010

Perzsa szalon takaró, kézi munka olcsón eladó, Strada Bucovina 1., kapualatti lakásba 2998

GYÖNYÖRŰ belföldi különböző méretű perzsaszőnyegek eladók. Str. Miron Pompiliu 1. Rosenzweig-palotával szemben.

Eladó 3x1 lámpás hálózati rádió 2000 leiért. Cim a kiadóban

KÜLÖNFÉLE

Értesítés! Uj francia szabászat, magánoktatási tanfolyam kezdőknek, Auspitz, Strada Cosbuc 9. 3016

Most szabadalmazott új típusú **gyerekkocsik** eladása, súlyszítható ernyővel, gyönyörű kivitell. Megtekinthető str. Saguna 19. kapualatti balra. 3017

Petroleumfűzők gyári javítása, Stern műszerésznel, Str. Avram Iancu 18. 2938

Kitűnő tiszta izletes házikoszt benkosztolásra, vagy kihordásra kapható. Regele Carol 26. 707

Pénzkasszák ujonnan eladók. Stern, műszerésznel, Str. Avram Iancu 18. 2937

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Oradea
Strada Regele Carol 9

Fordulat az 5 %-os bérilleték ügyében

A 4000 lejen aluli béreket mentesítik a taxa alól
Tisztviselők és nyugdíjasok csak 2 és fél százalékot fizetnek

Oradea, július 3.

Az ötszázalékos bértaxa ügyében tegnap ismételtén újabb fordulat állott be. A polgármester javaslatára a tanács elhatározta, hogy

a négyezer leien aluli béreket mentesítik a taxa alól, a köz-tisztviselők és a nyugdíjasok pedig csak 2 és fél százalékkal lesznek megterhelve.

Ezzel kapcsolatosan mnkatársunk felkereste dr. Bleda polgármestert és szóvátette azt a miniszteri rendeletet, amely a bértaxa kivetésére egészen más értelmezést tartalmaz, továbbá megkérdeztük, hogy ha már ezt a kérdést rendezni akarták, úgy miért nem gyökeresen orvosolnak egyszerre minden sérelmet.

A polgármester kijelentette, hogy neki tekintettel kellett lenni a törvényre is, már pedig az a városra bizonyos új terheket ró, amelyek elő-

teremtésére írták ki többek között ötszázalékos bértaxát.

— Miután a kivetés eredményeként a költségvetés, megállapítottam, az eddig kivetett összeg meghaladta az előirányzatot és így módomban volt a tanácsnak azt javasolni, hogy 4000 leien aluli béreket mentesít, valamint a köztisztviselők és a nyugdíjasoknak ötvenszázalékos kedvezményt tegyenek.

A városi tanács határozata azonban még nem jelenti, hogy ezzel a kért rendezve van és az érdekeltek bízhatnak a felelőbizottság döntésében, amely lényegében sokkal többet jelenthet számukra.

A Franklin-nyomda
telefonszáma 77

Kirándulás Konstantinápolyba az Organizația Română de Turism és az Erdélyi Napilapok Egyesülete Utazási Osztályának rendezésében

4 nap Konstantinápolyban és 5 nap Constantán

Gyönyörű ut a Fekete-tengeren Kelet titokzatos városába, Istambulba.

Program:

Pénteken reggel érkezés Constantába. Elszállásolás elsőrangú szállodában (Hotel Palace, Erika, Metropol stb.). Étkezés a Transylvania-étteremben naponta háromszor. Fürdés a Mamaia-strandon. Autókar és fürdőjegyek díjtalanul.

Szombaton 23 órakor indulás a constantinai kikötőből. Vasárnap 15 órakor érkezés Konstantinápolyba. Beszállítás autókra a szállodába. A délután szabad.

Hétfőn délelőtt kirándulás autón Galatába. A Bazilika, az Aja Szofia, a Hippodrom-tér, a Constantin obeliszka, az Achmet-mecset, a művészettörténeti múzeum, a Szulejmán-mecset megtekintése autókra.

Délután ugyancsak autókra a Bagdad-kioszk, a Eunuch-hegy, a Nagy Bazar és egyéb nevezetességek megtekintése. Kedden délelőtt hajókirándulás Prin-kipo-szigetere (Kisázsia). Egész napi otttartózkodás Este vissza Konstantinápolyba.

Szerdán délelőtt szabad. Délután indulás vissza Constanta felé.

Csütörtökön reggel érkezés Constantába.

Pénteken és szombaton tartózkodás

Constantában a fenti feltételek mellett

Ellátási feltételek: Az ellátás a hajón, a hajóút, vizum, összesen öt napos constantinai tartózkodás, ellátás, fürdés stb. tartózkodás és kirándulás Constantában a program szerint. Mire megérkezik a hajó, borralalok stb. Ezen utlevél szükséges.

Részvételi díjak:
Timisoarától és vissza . . . 6700 lei
Aradtól és vissza . . . 6600 lei
Satumaretől és vissza . . . 6700 lei
Oradeától és vissza . . . 6600 lei
Clujtől és vissza . . . 6400 lei

Ezen részvételi díjban bennefoglaltatik: utazás gyorsvonat III. osztályon a hajóút, vizum, összesen öt napos constantinai tartózkodás, ellátás, fürdés stb. tartózkodás és kirándulás Constantában a program szerint. Mire megérkezik a hajó, borralalok stb. Ezen utlevél szükséges.

Akik a Constanta-i vagy Caran-Sylva-i valamelyik társas nyaralásukhoz kapcsolják a konstantinápolyi kirándulást, azok, amennyiben azt előre bejelentik Utazási Osztályunknál, utlevelet visznek magukkal, minél szombaton csatlakozhatnak a konstantinápolyi kiránduláshoz. Ezeknek az utasoknak számára a kirándulás Constantától Constantáig számítva, 4000 leibe kerül.

Megérkeztek a gyönyörű fésűgarnitúrák!

Minden olyan előfizetőnknek, aki 3 havi előfizetési díját előre kifizeti **85 leiért** adunk egy fésű garnitúrát, kazettában, diszes kiállításban.

Vagyis 235 leiért, kapja három hónapig a legjobban szerkesztett legfrissebb napilapot és egy csaknem ennyit érő ajándékot.

Még ma rendelje meg a Naplót!

Legjobb és legolcsóbb ujság!